

Jerzy Głowczewski nie żyje

#Historia #Lotnictwo wojskowe #Ludzie #Obrona terytorialna 17 kwietnia 2020

Jerzy Eligiusz Głowczewski urodził się 19 listopada 1922 w Warszawie. Jego rodzicami byli Kazimierz i Józefa z d. Bernhard. Miał starszego brata Andrzeja. Jego ojciec był właścicielem przedsiębiorstwa litograficznego, a matka początkowo nie pracowała. Po śmiertelnym wypadku drogowym męża we wrześniu 1929 przejęła kierownictwo nad przedsiębiorstwem. W 1938 wyszła po raz drugi za mąż za Witolda Rządzkowskiego.

/ Zdjęcie: AL Altair

Jerzy Głowczewski uczęszczał w stolicy początkowo do szkoły powszechnej, a od 1935 uczył się w Prywatnym Gimnazjum Męskim Towarzystwa im. Jana Zamoyskiego. W 1938 został przeniesiony do gimnazjum z internatem w Chyrowie koło Przemyśla, funkcjonującego pod nazwą Zakład Naukowo-Wychowawczy Ojców Jezuitów. Po wybuchu wojny, 4 września 1939, z ojczymem odjechał z Warszawy na wschód – najpierw do Lwowa, potem do Bukaresztu, gdzie zatrzymał się na dłużej. W polskiej szkole kontynuował przerwana naukę, zaliczając kolejną klasę. Na początku listopada 1940, w okresie gwałtownych przemian politycznych w Rumunii postanowił uciec na Bliski Wschód. Wciąż pod opieką ojczyma wyjechał do Konstancy, gdzie wsiadł na pokład statku *Transilvania*, którym dopłynął do Stambułu. Następnie koleją wyruszył do portu Mersin nad Morzem Śródziemnym, skąd statkiem *Warszawa* dotarł do Hajfy. W Tel Awiwie ukończył ostatnią klasę w polskiej szkole i w lipcu 1941 odebrał świadectwo maturalne.

Niedługo potem zgłosił się do polskiej placówki wojskowej i został przyjęty do wojska. Jako szeregowiec przeszedł wstępne przeszkolenie w Palestynie, po czym został wysłany do ośrodka zapasowego Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich w Sidi

Bishr koło Aleksandrii w Egipcie. Następnie został skierowany do portu Agami (również koło Aleksandrii), gdzie pełniąc służbę wartowniczą oczekiwał przerzutu do oblężonego Tobruku. W tym samym czasie jednak wstrzymano konwoje morskie do twierdzy i ostatecznie Głowczewski nie doczekał się wyjazdu do twierdzy.

20 kwietnia 1942 rozpoczął kurs dla podchorążych w podlegającej SBSK szkole w El Amryia. Na początku czerwca 1942, podczas prowadzonego przez Polskie Siły Powietrzne naboru, zgłosił się do lotnictwa. W związku z tym przerwał kurs dla podchorążych i skierowany został do Wielkiej Brytanii. 23 czerwca 1942 w Suezie wsiadł na pokład transportowca *Queen Mary*, którym drogą przez Afrykę Południową, Brazylię, Stany Zjednoczone i Kanadę dołynął do Wielkiej Brytanii. 4 września 1942 stawił się w Blackpool, gdzie przeszedł szczegółowe badania lekarskie, a następnie, w drugiej połowie tego miesiąca rozpoczął kurs teoretyczny w ośrodku wyszkolenia personelu latającego Air Crew Training Centre w Hucknall. Szkolenie naziemne kontynuował w Samodzielnym Dywizjonie Wyszkozenia Wstępnego (Polish Initial Training Wing) w Brighton. Pod koniec czerwca 1943 został skierowany do szkoły pilotażu początkowego 25 (Polish) Elementary Flying Training School w Hucknall, a w końcu sierpnia 1943 do szkoły pilotażu podstawowego 16 (Polish) Service Flying Training School w Newton. Kurs ukończył w lutym 1944 i bezpośrednio potem otrzymał przydział na praktykę do szkoły strzelców pokładowych 4 Air Gunnery School w Morpeth. Jego zadaniem tam było holowanie rękawów, do których strzelali uczniowie-strzelcy.

20 czerwca 1944 Głowczewski został skierowany na szkolenie dla myśliwców do jednostki wyszkolenia bojowego 61 Operational Training Unit w Rednal. Ukończył je 8 września, a dzień później otrzymał przydział do 84 Group Support Unit w Thruxton (jednostki pomocniczej 84 Grupy Myśliwskiej RAF), gdzie przez parę dni latał na Spitfire'ach IX. 18 września 1944 zameldował się w stacjonującym wówczas już we Francji 308. Dywizjonie Myśliwskim *Krakowskim*. Do końca wojny wykonał dokładnie 100 lotów bojowych, przede wszystkim na bombardowanie i atakowanie bronią pokładową celów naziemnych - zgrupowań wojsk niemieckich. 1 stycznia 1945 wziął udział w słynnej bitwie nad Gandawą i w rejonie lotniska Sint-Denijs-Westrem zestrzelił Focke-Wulfa 190. Na *liście Bajana* zaliczono mu jedynie zniszczenie 1/2 samolotu, a pozostałą połowę przyznano obronie przeciwlotniczej, gdyż we wraku znaleziono ślady trafień artyleryjskich.

5 maja 1945 Głowczewski odszedł z dywizjonu i rozpoczął kurs w polskiej Szkole Podchorążych Piechoty i Kawalerii Zmotoryzowanej w Dunfermline w Szkocji. Następnie, 21 sierpnia 1945 przydzielony został do szkoły pilotażu początkowego 25 (Polish) Elementary Flying Training School w Hucknall, gdzie rozpoczął kurs dla instruktorów. 14 listopada 1945 przeniesiony został do szkoły pilotażu podstawowego

16 (Polish) Service Flying Training School w Newton, zaś 27 stycznia 1946 powrócił na kontynent, do stacjonującego w Niemczech 131. Skrzydła Myśliwskiego. Od 7 lutego był pilotem 317. Dywizjonu Myśliwskiego *Wileńskiego*, a od 4 marca – ponownie 308 Dywizjonu.

Jerzy Głowczewski za służbę w czasie II wojny światowej odznaczony został trzykrotnie Krzyżem Walecznych, Medalem Lotniczym i Polowym Znakiem Pilota (nr 1696). Zdemobilizował się w 1946 w polskim stopniu sierżanta podchorążego i brytyjskim *Warrant Officer*. W grudniu 1946 opuścił Wielką Brytanię i przybył do Francji, gdzie spędził trzy miesiące. Wiosną 1947 powrócił do Polski i zamieszkał w rodzinnym domu w zrujnowanej Warszawie. Wstąpił do Aeroklubu Warszawskiego, jednak już w czerwcu 1949 na skutek represji ze strony władz stracił licencję pilota (odzyskał ją w 1957). W październiku 1947 rozpoczął studia na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. Ukończył je w 1952 i trafił do zespołu zajmującego się odbudową Warszawy. Początkowo pracował nad rekonstrukcją obiektów zabytkowych, później zajmował się realizacją Stadionu Dziesięciolecia oraz samodzielnie projektował obiekty przemysłowe na terenie całego kraju. Latem 1958 wyjechał na Krym, na wykopaliska archeologiczne pod kierownictwem prof. Kazimierza Michałowskiego.

Począwszy od 1957 Głowczewski wyjeżdżał na praktyki do Francji, Irlandii i Stanów Zjednoczonych Ameryki. W roku akademickim 1962/1963 został wykładowcą na Stanowym Uniwersytecie Karoliny Północnej (North Carolina State University). W 1964 wyjechał do Asuanu, gdzie powierzono mu zadanie przebudowy i modernizacji tego starożytnego miasta. W 1967 na skutek wojny izraelsko-egipskiej wyjechał z Egiptu, jednakże później powrócił i ukończył projekt. Aż do emerytury pracował w USA i różnych krajach arabskich.

Jerzy Głowczewski był autorem wspomnień *Wojak z przypadku* (2003), *Optymista mimo wszystko* (2004) i *Ostatni pilot myśliwca* (2017).

Nota biograficzna na podstawie www.polishairforce.pl.
